

POGRZEB Jana Pawła II

Celebrowany w piątek 08.04.2005 roku w Rzymie pogrzeb Jana Pawła II był jednym z największych pogrzebów w historii.

Na uroczystości przybyło 4 królów, 5 królowych, ponad 70 prezydentów i premierów. Oficjalne delegacje liczą około 2500 VIP-ów.

Do Rzymu napłynęło około 2 milionów pielgrzymów; a na Plac św. Piotra i w jego okolice - kilkaset tysięcy.

Na ulicach i placach w pobliżu Watykanu oraz w Tor Vergata ustawiono 27 olbrzymich telebimów, aby pielgrzymi mogli obejrzeć transmisję z uroczystości.

Rzym patroluje ponad 15 tysięcy żołnierzy i policjantów.

Codziennie pielgrzymom rozdawanych jest 500 tysięcy litrów wody w butelkach.

Uroczystości obsługuje 3,5 tysiąca akredytowanych dziennikarzy.

Przebieg uroczystości pogrzebowych

7:00 - Otwarto prowadzącą do Watykanu via della Conciliazione, którą pielgrzymi wchodzi na plac świętego Piotra. W nocy nie można było wejść na plac. Na plac przed bazyliką weszła bardzo niewielka część z 4-5 milionów pielgrzymów, którzy dotarli do Rzymu. Szacuje się, że na uroczystości pogrzebowe przybyło ok. miliona Polaków. Większość miejsc na placu zarezerwowano dla delegacji państwowych. Zostały zastrzeżone środki bezpieczeństwa. Po drodze na plac św. Piotra wszyscy wierni przechodzą dwukrotne kontrole. Ci, którzy nie znajdują się w pobliżu bazyliki św. Piotra, mogą oglądać przebieg uroczystości na blisko 30 telebimach, ustawionych w całym mieście. W całym Rzymie, włącznie z 60-kilometrową obwodnicą wokół miasta, od godziny 2.00 w nocy aż do 18.00 obowiązuje bezwzględny zakaz ruchu samochodów.

9:00 - Plac świętego Piotra jest całkowicie wypełniony pielgrzymami. Pojawiają się pierwsze oficjalne delegacje.

9:05 - Ciało Jana Pawła II zostało złożone do pierwszej, cyprysowej trumny. Mistrz Papieskich Nabożeństw Liturgicznych abp Piero Marini i papieski sekretarz abp Stanisław Dziwisz okryli twarz zmarłego białą chustą, czemu towarzyszyła modlitwa. Kamerling Eduardo Martinez Somalo pokropił ciało wodą święconą. Uczestnikami ceremonii byli: Kardynał Kamerling, kardynałowie - najwyżsi przedstawiciele urzędów papieskich, Kardynał Archiprezbiter Bazyliki Watykańskiej, Kardynał Sekretarz Stanu, Kardynał Wikariusz Diecezji Rzymskiej, Substytut Sekretariatu Stanu, Prefekt Domu Papieskiego, Jałmużnik Papieski, Wicekamerling, przedstawiciele kanoników Bazyliki Świętego Piotra, Sekretarz Ojca Świętego oraz członkowie tzw. papieskiej rodziny, czyli najbliższego otoczenia Papieża.

9:30 - Kolejne oficjalne delegacje przybywają na Plac świętego Piotra. Obecna już jest delegacja polska, m.in. z prezydentem Aleksandrem Kwaśniewskim z małżonką oraz były

prezydent Lech Wałęsa.

10:02 - Ruszył orszak rozpoczynający uroczystą mszę świętą.

10:03 - Niesiona przez czternastu mężczyzn zamknięta trumna z ciałem Jana Pawła II została wniesiona na Plac świętego Piotra i ustawiona na ziemi (nie na katafalku). Na trumnie, którą zdobi jedynie papieski herb, położono Ewangelię. Obok trumny stoi Paschał - wysoka świeca symbolizująca Chrystusa Zmartwychwstałego.

10:07 - Kardynałowie i patriarchowie Kościołów wschodnich, którzy będą koncelebrować mszę, wchodzi na plac. Koncelebrze przewodniczy dziekan Kolegium Kardynalskiego, niemiecki kardynał Joseph Ratzinger.

10:15 - Kardynał Ratzinger okadził ołtarz, przy którym sprawowana jest Eucharystia.

10:17 - Kardynał Ratzinger rozpoczął celebrowanie uroczystej mszy świętej pogrzebowej Jana

Pawła II.

10:23 - Rozpoczęła się Liturgia Słowa. Lektorka odczytała po hiszpańsku fragment Dziejów Apostolskich (rozdział 10, wersety 34-43). Fragment rozpoczyna się słowami świętego Piotra: "Przekonuję się, że Bóg naprawdę nie ma względu na osoby. Ale w każdym narodzie miły jest Mu ten, kto się Go boi i postępuje sprawiedliwie". Następnie odśpiewano psalm "Pan jest moim pasterzem". Lektor odczytał po angielsku list świętego Pawła do Filipian (3,20-4,1). Na początku listu święty Paweł pisze: "Nasza ojczyzna jest w Niebie".

10:34 - Diakon odśpiewał po łacinie fragment Ewangelii wg świętego Jana, w którym opowiedziane jest przekazanie świętemu Piotrowi przez Zmartwychwstałego Chrystusa pieczy nad ludem bożym. "Paś owce, paś baranki moje" - mówi Chrystus do swojego ucznia. Opisane przez św. Jana wydarzenie jest w Kościele katolickim traktowane jako początek instytucji papieżstwa.

10:38 - Kardynał Joseph Ratzinger rozpoczął wygłaszanie homilii, w której wspomina Jana Pawła II. Homilia przerywana jest oklaskami zgromadzonych na mszy tłumów.

10:41 - Kardynał Ratzinger podziękował za obecność młodzieży którą, jak powiedział, Jan Paweł II szczególnie umiłował.

10:50 - Przypominając życie Karola Wojtyły od odkrycia przez niego powołania kapłańskiego podczas II wojny światowej, kardynał Ratzinger przypomina, że w życiu tym wyraźnie widać siłę miłości Chrystusa. "Pójdź za mną: te słowa Chrystusa mogą być uważane za klucz do zrozumienia przesłania płynącego z życia Papieża", powiedział kardynał. Ratzinger powiedział też, że teraz jego serce jest pełne smutku, ale także radosnej nadziei i głębokiej wdzięczności.

10:57 - Kardynał Ratzinger wspomniął w swojej homilii szczególne oddanie, jakim darzył Jan Paweł II Matkę Bożą. Przypomniał hasło Papieża: "Totus Tuus". Kardynał powiedział również: "Papież cierpiał i miłował w jedności z Chrystusem; dlatego jego cierpienie, przesłanie jego cierpienia, jego milczenie stało się tak wymowne i owocne".

11:00 - Kończąc homilię kardynał Ratzinger powiedział, że Jan Paweł II stoi teraz w oknie Domu Ojca, patrzy na nas i nam błogosławi.

11:05 - Rozpoczęła się modlitwa powszechna. Wezwania do Boga kierowana jest w kilku językach (między innymi po niemiecku i w swahili). Pierwsze wezwanie w języku francuskim brzmi: "Za zmarłego Papieża Jana Pawła II, aby Najwyższy Pasterz, który zawsze żyje, by wstawiał się za nami, przyjął Go łaskawie do swego królestwa światła i pokoju". W afrykańskim języku suahili, proszono za Kościół Boży, aby wierny swemu posłannictwu był zaczynem odnowy w Chrystusie rodziny ludzkiej. W języku filipińskim modlono się za wszystkie ludy i narody, aby w szacunku dla sprawiedliwości tworzyły jedną rodzinę w pokoju i jednoczyły się w poczuciu braterstwa. Czwarte wezwanie, w języku polskim, brzmiało: "Za dusze zmarłych Papieży i wszystkich, którzy w Kościele głosili Ewangelię, pełniąc posługę kapłańską, aby zostali przyłączeni do liturgii niebieskiej". W języku niemieckim proszono w intencji wszystkich wiernych zmarłych, by mieli udział w Królestwie Niebieskim. Na koniec po portugalsku modlono się za wszystkich zgromadzonych, którzy sprawowali "te święte obrzędy", by mogli zostać

powołani do chwalebnego Królestwa Chrystusa.

11:10 - Przedstawiciele wiernych ze wszystkich kontynentów, przynoszą dary do ołtarza. Jako pierwsi podeszli polscy górale, ubrani w stroje ludowe. Podczas Liturgii Eucharystycznej chleb i wino zostaną przemienione w Ciało i Krew Chrystusa.

11:30 - Przeistoczenie chleba i wina w Ciało i Krew Chrystusa to część rozpoczętej Modlitwy Eucharystycznej. W tej Eucharystii używana jest Pierwsza Modlitwa Eucharystyczna, czyli najbardziej uroczysta - Kanon Rzymski.

11:34 - Rozpoczyna się Obrzęd Komunii Świętej. Po odmówieniu modlitwy "Ojcze Nasz" nastąpi m.in. przekazanie znaku pokoju oraz pieśń "Baranku Boży" i udzielenie Komunii Świętej wiernym.

11:43 - 350 kapłanów wyszło do zgromadzonych na Placu św. Piotra wiernych, by udzielić im Komunii Świętej. Kardynał Joseph Ratzinger udzielił komunii przykutemu do wózka bratu Rogerowi ze wspólnoty Taize. W czasie udzielania Komunii świętej chór śpiewał psalm 130 "De profundis" rozpoczynający się słowami "Z głębokości wołam do Ciebie Panie!". Jego wersety przeplatane były refrenem: "Światłość wiekuista niechaj mu świeci, wraz ze wszystkimi świętymi, o Panie, albowiem jesteś dobry".

11:57 - Kard. Joseph Ratzinger odczytuje modlitwę kończącą Obrzęd Komunii Świętej.

12:00 - Rozpoczyna się obrzęd ostatniego pożegnania. Kardynałowie przeszli w pobliże trumny Jana Pawła II. Po wezwaniu kard. Josepha Ratzingera nastąpi chwila cichej modlitwy.

12:05 - "Święty, święty, święty!" - wołali wierni zgromadzeni na Placu św. Piotra, gdy rozpoczynał się obrzęd ostatniego pożegnania, a kardynałowie przechodzili w pobliże trumny Jana Pawła II. "Niech żyje Papież!", "Janie Pawle II" - rozlegało się wśród tłumu. Kardynał Joseph Ratzinger czekał kilka minut z rozpoczęciem kolejnych modlitw.

12:07 - Rozpoczęło się Błaganie Kościoła Rzymskiego, czyli Litanie do Wszystkich Świętych.

12:13 - W Litaniu do Wszystkich Świętych wezwanie: "Módlcie się za nami" zostało zastąpione przez: "Módlcie się za Niego". Ostatnie wezwanie Litanii skierowano do św. Faustyny Kowalskiej, kanonizowanej przez Papieża Jana Pawła II.

12:19 - Powierzajmy Wielkiemu Miłosierdziu Bożemu duszę naszego Papieża Jana Pawła II, biskupa Kościoła katolickiego, który utwierdzał braci w wierze w zmartwychwstanie - mówił kard. Joseph Ratzinger, zaczynając obrzęd ostatniego pożegnania. Prośmy Boga Ojca przez Jezusa Chrystusa w Duchu Świętym za zmarłego Papieża, aby wykupiony ze śmierci został przyjęty do Twego pokoju, a Jego ciało zmartwychwstało w Dniu Ostatecznym - modlił się kardynał. Święta Dziewica Maryja, Królowa Apostołów i zbawienie ludu rzymskiego niech wstawia się u Boga, aby ukazał oblicze swego błogosławionego Syna naszemu Papieżowi i pocieszy Kościół światłem zmartwychwstania - zakończył kardynał.

12:21 - Po Litanii do Wszystkich Świętych nastąpiła modlitwa katolickich Kościołów wschodnich, zaczerpnięta z Oficjum za zmarłych liturgii bizantyjskiej. Patriarcha koptyjski Aleksandrii Stefan II Ghattas okadził trumnę Jana Pawła II. Najpierw nastąpił główny hymn śpiewany na Święto Zmartwychwstania, zaś potem odśpiewano Panichidę. "Daj odpoczynek duszy Twego sługi, o Boski Zbawicielu! Wraz z duszami sprawiedliwych zaprowadź ją do błogosławionego życia przy Tobie, przyjacielu ludzi".

12:29 - Po zakończeniu modlitwy Kościołów Wschodnich - kardynał Ratzinger pokropił trumnę Papieża wodą święconą i okadził ją.

12:34 - Po modlitwie kard. Josepha Ratzingera rozległ się hymn "In paradisum deducant te angeli". "Niech aniołowie zawiodą cię do raju, a gdy tam przybędziesz, niech przyjmą cię męczennicy i wprowadzą cię do krainy życia wiecznego".

12:37 - Po uroczystej mszy pogrzebowej, odprawionej na placu św. Piotra, sformowała się procesja, w której trumna Jana Pawła II zostanie wniesiona do bazyliki św. Piotra, a stamtąd do Grot Watykańskich - miejsca spoczynku Papieża. W procesji idą kardynałowie: Kamerling Eduardo Martineza Somalo, były prefekci kongregacji, Archiprezbiter Bazyliki Watykańskiej kardynał Francesco Marchisano, były sekretarz stanu kardynał Angelo Sodano, wikariusz Rzymu kardynał Camillo Ruini, Substytut Sekretariatu Stanu abp Leonardo Sandri, Prefekt Domu Papieskiego abp James Michael Harvey, Wicekamerling abp Paolo Sardi oraz przedstawiciele tzw. papieskiej rodziny, czyli najbliższego otoczenia Papieża - arcybiskup Stanisław Dziwisz i prałat Mieczysław Mokrzycki. Uroczystości wniesienia trumny do bazyliki przewodniczy kardynał Martinez Somalo ubrany w liturgiczną kapę w kolorze czerwonym. Podczas przenoszenia trumny papieskiej na miejsce wiecznego spoczynku śpiewany jest maryjny kantyk "Magnificat" - pieśń Maryi z Ewangelii Łukasza (Łk. 1, 46-55). W chwili, gdy podniesiono trumnę z ciałem Papieża, na Placu św. Piotra rozległy się brawa i okrzyki "Jan Paweł II! Jan Paweł II!". Tłum skandował: "Natychmiast święty!", wyrażając pragnienie szybkiej kanonizacji Jana Pawła II. Nad głowami wiernych powiewały liczne polskie flagi. Zabiły dzwony Bazyliki św. Piotra.

12:40 - Trumna z ciałem Papieża Jana Pawła II jest wynoszona z Placu św. Piotra. Wynoszeniu trumny towarzyszą pożegnalne okrzyki wiernych i oklaski.

12:44 - Przed wniesieniem do bazyliki św. Piotra, trumna z ciałem Jana Pawła II została odwrócona w stronę wiernych zgromadzonych na Placu św. Piotra. Na placu rozlegają się okrzyki "Jan Paweł", biją dzwony. Ludzie klaszczą, powiewając flagami, w tym polskimi.

12:52 - Procesja z trumną Jana Pawła II weszła do bazyliki św. Piotra, a stamtąd do Grot Watykańskich, które będą miejscem spoczynku Papieża. Procesja weszła do środka bazyliki

tzw. bramą św. Marty przy wtórze psalmu 114, maryjnego kantyku "Magnificat" - pieśni Maryi z Ewangelii Łukasza (Łk. 1, 46-55), ukazującego cuda towarzyszące wyjściu Izraela z Egiptu. Zejście do Grot Watykańskich znajduje się w pobliżu konfesji św. Piotra - głównego ołtarza nad grobem Apostoła, pierwszego biskupa Rzymu. Do Grot Watykańskich procesję poprowadził kamerling Eduardo Martinez Somalo, ubrany w czerwoną liturgiczną kapę.

Za nim szli byli prefekci kongregacji, Archiprezbiter Bazyliki Watykańskiej kardynał Francesco Marchisano, były sekretarz stanu kardynał Angelo Sodano, wikariusz Rzymu kardynał Camillo Ruini, Substytut Sekretariatu Stanu abp Leonardo Sandri, Prefekt Domu Papieskiego abp James Michael Harvey, wicekamerling abp Paolo Sardi oraz przedstawiciele tzw. papieskiej rodziny, czyli najbliższego otoczenia Papieża - arcybiskup Stanisław Dziwisz i prałat Mieczysław Mokrzycki.

12:54 - Przywódcy delegacji oficjalnych obecni na mszy pogrzebowej Jana Pawła II, po zakończeniu Eucharystii na Placu św. Piotra, wchodzi do bazyliki. Wśród wchodzących był Aleksander Kwaśniewski z małżonką, oraz Lrch Wałęsa.

13:03 - Części uroczystości pogrzebowych, która odbywa się w bazylice św. Piotra i Grotach Watykańskich, nie transmitują już stacje telewizyjne. Ma ją rejestrować telewizja watykańska. W grotach do trumny włożono "Rogito" - krótkie podsumowanie jego życia po łacinie oraz woreczek z medalami upamiętniającymi 26-letni pontyfikat. "Jan Paweł II zostawił nam wszystkim cudowne świadectwo pobożności, świętego życia i powszechnego ojcostwa" - napisano w łacińskim tekście. Następuje ostateczne zamknięcie trumny. Trumnę z drzewa cyprysowego opasano czerwonymi wstęgami z pieczęciami Kamery Apostolskiej, Prefektury Domu Papieskiego, Urzędu Obrzędów Liturgicznych Papieża i kapituły Watykańskiej. Umieszczono ją w drugiej podwójnej trumnie wewnątrz ocynkowanej, a z zewnątrz - z drzewa orzechowego, którą także opatrzone pieczęciami wspomnianych urzędów, którą natychmiast szczelnie zamknięto. Na wieku ustawiono krzyż i herb Jana Pawła II. Śpiew psalmów - 114 ("Gdy Izrael wychodził z Egiptu"), psalm 118 ("Dziękujcie Panu, bo jest dobry") oraz psalm 42 ("Tęsknota za Bogiem i świątynią z prośbą o powrót do świątyni")., który śpiewano na początku liturgii pogrzebu, będzie towarzyszyć wnoszeniu trumny do grobowca.

14:20 - Ciało Papieża zostało złożone do krypty w bazylice św. Piotra podczas "ceremonii prywatnej". Podczas składania do grobu dziekan Kolegium Kardynalskiego kard. Ratzinger ostatni raz powierzy Bogu duszę Jana Pawła II. Następnie wszyscy odmówią "Ojcze nasz". Złożeniu trumny w grobie towarzyszył śpiew "Salve regina" - "Witaj Królowo" - jednej z najstarszych (XI w.) antyfon ku czci Matki Bożej, matki Miłosierdzia. Na zakończenie ceremonii notariusz Kapituły Bazyliki watykańskiej sporządził i odczytał wszystkim obecnym świadectwo prawdziwości pochówku.

14:30 - Papież Jan Paweł II został pochowany w Grotach Watykańskich. Trumnę z ciałem Jana Pawła II złożono w krypcie Bazyliki Św. Piotra, w której do 2000 r. znajdował się grobowiec Jana XXIII, przeniesiony po jego beatyfikacji do bazyliki. Zgodnie z ostatnią wolą wyrażoną w testamencie, Jan Paweł II spoczął w grobie w ziemi, bez sarkofagu.

Delegacje państwowe uczestniczące w pogrzebie Jana Pawła II

—

ALBANIA

prezydent Alfred Moisiu, premier Fatos Nano, byli prezydenci: Rexhep Meidani i Sali Berisha.

ARGENTYNA

wiceprezydent Daniel Scioli, szef dyplomacji Rafael Bielsa

ARMENIA

premier Andranik Margaryan

AUSTRALIA

gubernator generalny Michael Jeffery

AUSTRIA

prezydent Heinz Fischer, kanclerz Wolfgang Schuessel, przewodniczący parlamentu Andreas Khol

BANGLADESZ

minister ds. klęsk żywiołowych i akcji pomocy Czoudhury Kamal ibne Jusuf

BELGIA

król Albert II, królowa Paola, premier Guy Verhofstadt

BIAŁORUŚ

przewodniczący Rady Republiki Hienadź Nawicki

BIRMA

ambasador Khin Maung Aye

BOLIWIA

prezydent Carlos Mesa, minister spraw zagranicznych Juan Ignacio Siles

BOŚNIA

przewodniczący Prezydium Bośni i Hercegowiny Borislav Paravac

BRAZYLIA

prezydent Luiz Inacio Lula da Silva

BUŁGARIA

prezydent Georgi Pyrwanow

CHILE

minister spraw zagranicznych Ignacio Walker

CHORWACJA

prezydent Stipe Mesić, premier Ivo Sanader

CYPR

prezydent Tasos Papadopoulos

CZARNOGÓRA

prezydent Filip Vujanovic

CZECHY

prezydent Vaclav Klaus, minister spraw zagranicznych Cyril Svoboda

DANIA

królowa Małgorzata II, księżę małżonek Henryk, premier Anders Fogh Rasmussen

DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA KONGA

prezydent Joseph Kabila, wiceprezydent Jean-Pierre Bemba

DOMINIKANA

Pierwsza Dama Margarita Cedeno, sekretarz ds. oświaty Alejandrina German

EGIPT

minister kultury Faruk Adb el-Aziz Hosni

EKWADOR

prezydent Lucio Gutierrez

ESTONIA

prezydent Arnold Ruutel

FILIPINY

prezydent Gloria Arroyo

FINLANDIA

premier Matti Vanhanen

FRANCJA

prezydent Jacques Chirac wraz z żoną Bernadette

GRECJA

prezydent Karolos Papulias

GRUZJA

minister spraw zagranicznych Salome Zurabiszwili

GWATEMALA

wiceprezydent Eduardo Stein, minister spraw zagranicznych Jorge Briz

HAITI

premier tymczasowego rządu Gerard Latortue

HISZPANIA

król Juan Carlos i królowa Sofia, premier Jose Luis Rodriguez Zapatero, minister spraw zagranicznych Miguel Angel Moratinos, przywódca opozycyjnej Partii Ludowej Mariano Rajoy Brey

HOLANDIA

premier Jan Peter Balkenende

HONDURAS

prezydent Ricardo Maduro

INDIE

wiceprezydent Bhairon Singh Shekawat

INDONEZJA

minister spraw społecznych Alwi Shihab, minister ds. religii Muhammad Maftuh Basyuni

IRAN

prezydent Mohammad Chatami

IRLANDIA

prezydent Mary McAleese, premier Bertie Ahern

IZRAEL

prezydent Mosze Kacaw, minister spraw zagranicznych Silwan Szalom

JAPONIA

była minister spraw zagranicznych Yoriko Kawaguchi

JORDANIA

król Abdullah II ibn Husajn

KANADA

premier Paul Martin

KENIA

minister spraw zagranicznych Chirau Ali Mwakwere

KOLUMBIA

wiceprezydent Francisco Santos

KOREA PŁD.

premier Li Hai Dzan

KOSTARYKA

prezydent Abel Pacheco, minister spraw zagranicznych Roberto Tovar

KUBA

przewodniczący parlamentu Ricardo Alarcon, szefowa wydziału ds. religii Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Kuby, Caridad Diego

LIBAN

prezydent Emile Lahud (maronita), premier Omar Karami (sunnita), przewodniczący parlamentu Nabih Berri (szyita)

LIECHTENSTEIN

książę Hans-Adam II, księżna Marie, książę Nicholas

LITWA

prezydent Valdas Adamkus

LUKSEMBURG

książę Henryk, księżna Maria Teresa, premier Jean-Claude Juncker

ŁOTWA

prezydent Vaira Vike-Freiberga

MACEDONIA

prezydent Branko Crwenkowski

MALEZJA

ministrowie: ds. służby cywilnej Bernard Dompok, ds. religii Abdullah Mohamad Zin

MEKSYK

prezydent Vicente Fox

MOZAMBIK

prezydent Armando Guebuza

NIEMCY

prezydent Horst Koehler, kanclerz Gerhard Schroeder

NIKARAGUA

prezydent Enrique Bolanos, minister spraw zagranicznych Norman Caldera

NORWEGIA

królowa Sonja, premier Kjell Magne Bondevik

NOWA ZELANDIA

gubernator generalny Silvia Cartwright

PAKISTAN

minister ds. religii Mohammed Ijaz-ul Haq

PANAMA

Pierwsza Dama Vivian Fernandez de Torrijos

PALESTYNA (AUTONOMIA)

premier Ahmed Korei

PARAGWAJ

minister spraw zagranicznych Leila Rachid

POLSKA

prezydent Aleksander Kwaśniewski wraz z małżonką, premier Marek Belka, marszałek Sejmu Włodzimierz Cimoszewicz, marszałek Senatu Longin Pastusiak, były prezydent Lech Wałęsa

PORTUGALIA

prezydent Jorge Sampaio, minister spraw zagranicznych Diogo Freitas do Amaral, były prezydent gen. Antonio Ramalho Eanes

REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI

wiceprezydent Jacob Zuma, były prezydent Nelson Mandela

ROSJA

premier Michaił Fradkow

RUANDA

minister spraw zagranicznych Carles Murigande

RUMUNIA

prezydent Traian Basescu, premier Calin Popescu Tariceanu

SALWADOR

Pierwsza Dama Ana Ligia Mixco de Saca, minister spraw zagranicznych Francisco Lainez,
minister spraw wewnętrznych Rene Figueroa

SESZELE

ambasador we Francji i Włoszech Callixte d'Offay

SERBIA I CZARNOGÓRA (SCG)

prezydent SCG Svetozar Marović, minister spraw zagranicznych SCG Vuk Drasković,
prezydent Serbii Boris Tadić, prezydent Czarnogóry Filip Vujanović, prezydent Kosowa Ibrahim
Rugova

SINGAPUR

wicepremier Shanmugam Jayakumar

SŁOWACJA

prezydent Ivan Gaszparovicz, przewodniczący parlamentu Pavol Hruszovsky

SŁOWENIA

prezydent Janez Drnovšek, premier Janez Jansa, minister spraw zagranicznych Dimitrij Rupel

SRI LANKA

premier Mahinda Rajapakse, minister ds. chrześcijaństwa Milroy Fernando

SZWAJCARIA

prezydent Samuel Schmid

SZWECJA

król Karol XVI Gustaw, królowa Sylwia

SYRIA

prezydent Baszar Asad

STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI PŁN.

prezydent George W. Bush z żoną Laurą, byli prezydenci: Bill Clinton i George Bush, burmistrz Nowego Jorku Michael Bloomberg

TAJWAN

prezydent Chen Shui-bian

TANZANIA

minister ds. spółdzielczości i marketingu George Kahama

TURCJA

premier Recep Tayyip Erdogan, minister stanu Mehmet Aydin

UGANDA

wiceprezydent Gilbert Bukenya, minister stanu ds. zagranicznych Henry Okello Oryem,

UKRAINA

prezydent Wiktor Juszczenko

URUGWAJ

Pierwsza Dama Maria Auxiliadora Delgado de Vasquez z synem Alavaro.

WENEZUELA

minister spraw zagranicznych Ali Rodriguez, minister planowania Jorge Giordanni

WĘGRY

prezydent Ferenc Madl z małżonką Dalma, premier Ferenc Gyurcsany, były premier Viktor Orban, przewodnicząca parlamentu Katalin Szili, sędzia Sądu Najwyższego Zoltan Lomnici

WIELKA BRYTANIA

książę Walii Karol, premier Tony Blair

WŁOCHY

prezydent Carlo Azeglio Ciampi, premier Silvio Berlusconi

DELEGACJE URZĘDOWE

UNIA EUROPEJSKA

przewodniczący Parlamentu Europejskiego Josep Borrell, wiceprzewodniczący PE Jacek Saryusz-Wolski, przewodniczący Komisji Europejskiej Jose Manuel Barroso z małżonką, wiceprzewodniczący KE Franco Frattini, komisarz UE ds. zagranicznych Benita Ferrero-Waldner, komisarz UE ds. polityki regionalnej Danuta Huebner

ONZ

sekretarz generalny Kofi Annan

PRZYWÓDCY RELIGIJNI

Metropolita kaliningradzki i smoleński (który kieruje Wydziałem Stosunków Zewnętrznych Patriarchatu Moskiewskiego)

Cyryl

Anglikański arcybiskup Canterbury (zwierzchnik Kościoła anglikańskiego)

Rowan Williams

Ekumeniczny patriarcha Konstantynopola (przywódca duchowy prawosławia)

Bartłomiej I

Patriarcha greckiej Cerkwi prawosławnej

Christodulos

Patriarcha ormiański Turcji

Mesrob II

Patriarcha prawosławny Rumunii

Teoktyst

Dyrektor generalny Naczelnego Rabinatu Izraela

Oded Wiener

Bułgarska Cerkiew Prawosławna

Metropolita Widynia Domicjan i Metropolita Ruse Neofit

Metropolita Abchazji

Daniel Datuaszwili

Luterański prymas Szwecji,

arcybiskup Uppsali Karl Gustaw Hammar

Przewodniczący Konferencji Biskupów luterańskiego Kościoła Norwegii,

biskup Finn Wagle

Albańscy przywódcy religijni:

Sunnita - Selim Muca

muzułmanie bektaszyci - Haxhi Dede Reshat Bardhi

prawosławny arcybiskup - Anastasios

arcybiskup Kościoła katolickiego - Rrok Mirdita.